

SUCCESVOL SAMEN OP WEG MET **KUNSTKUUR**

In deze waaier vind je drie inspiratie-voorbeelden terug die geïnspireerd zijn op bestaande praktijkvoorbeelden. Ze geven inspiratie rond de opbouw en inhoud van lestijden waarin het cultureel bewustzijn en de expressie worden gestimuleerd. Daarnaast krijg je ideeën en suggesties voor een goede samenwerking tussen een school en een academie. Tenslotte vind je 10 tips terug om een succesvolle samenwerking aan te gaan.

DE STIP

Onderwijsniveau: **Kleuteronderwijs**

In dit samenwerkingsinitiatief zetten de **kleuters** via het beleven van ronde vormen en bewegingen een eigen spoor uit. Het werd een combinatie van **dans en beeld** met als doel een vervolghet verhaal op het gelijknamige prentenboek 'De Stip' te verzinnen.

Tijdens het samenwerkingsinitiatief ontdekten de leerlingen uitdeinende ronde vormen door te experimenteren met allerlei druktechnieken, bewegingen en vloeibare materialen. Het ontdekken van grafische kenmerken en terugkerende patronen creëerde verwondering bij de leerlingen. **Onderzoeken, genieten en durven** waren de doorslaggevende elementen.

Samen met een **beeldend kunstenaar** en een **dansleerkracht** wilden de leerkrachten ontdekken met welke ronde materialen je zelf bellen kunt maken, o.a. door bubbelexperimenten. De leerlingen maakten samen met de leerkracht(en) DKO kennis met ronde vormen van Candice en leerden zo kunstwerken anders te bekijken. Nadien konden de leerlingen hierop zelf een **creatieve verwerking** maken. De leerkrachten lieten de leerlingen ontdekken hoe ze zelf hun verhaal mee konden vormgeven. Het resultaat werd in een mooie tentoonstelling omgetoverd tot kunstwerken.

Het samenwerkingsinitiatief zette in op volgende doelstellingen:

- Groeien in **zelfvertrouwen**. “Make your mark and see where it takes you.” De wereld'bol' verkennen door de eerste stap te zetten en te durven... daar gaat het over!
- De kinderen leren geloven in hun **eigen talenten**. Door te kijken naar kinderen en samen te zoeken wat hen bezighoudt, begeleiden de leerkrachten de kleuters en laten ze hen groeien in succeservaringen. De kleuters vertrouwen op hun expressiemogelijkheden en durven hun eigen expressiestijl tonen.
- Openstaan voor **nieuwe dingen** uit hun omgeving. De kleuters leren omgaan met spanning en ontspanning.

Scan de QR-code en vind meer informatie over de activiteiten, de doelstellingen en het proces. Je vindt er ook terug met welke culturele vaardigheden en cultuurdragers er aan de slag werd gegaan in het ontwikkelen van het cultureel bewustzijn van de leerlingen. ■

Kunstkuur.be

100 JAAR GELEDEN

Onderwijsniveau: **Lager onderwijs**

Met dit samenwerkingsinitiatief ging een **derde leerjaar** een stap verder door met de Kunstacademie vanuit de bestaande leerstof van andere vakken aan muzische vorming te doen. De leerkracht van de basisschool en van het DKO werkten **als team** in de voorbereiding van het project en in de klas, vanuit de creativiteit van de leerling. De thema's sloten op een kunstzinnige wijze aan bij de huidige leerstof.

Tijdens de muzische lessen werkten de leerkrachten en de leerlingen samen aan een **filmpje** waarbij ze op zoek gingen naar **vergelijkingen** en **verschillen** tussen het kind van nu en 100 jaar geleden. De leerlingen vergeleken het leven van vandaag met hoe het er 100 jaar geleden aan toe ging. Hun bevindingen goten ze eerst in scenario's om er daarna een heuse film van te maken.

De leerlingen werden afwisselend acteur, regisseur en deel van een filmploeg. De leerkrachten koppelden de lessen W.O., ICT en Muzische Vorming aan elkaar.

Er werd gefocust op de **inhoud** (wat wil ik vertellen?) en de **vorm** (beeldkaders, kijkrichting, camerastandpunten) van de film. Door na te denken over situaties op school die ze elke dag tegenkomen, reflecteerden ze over de beleving van situaties 100 jaar geleden. De leerlingen werden uitgedaagd a.d.h.v. verschillende **theaterstijlen** (pantomimespel en improvisatie) en kwamen zo tot een verhaal. Ze kregen notie over 'de vorm' door gestuurd te experimenteren met een tablet.

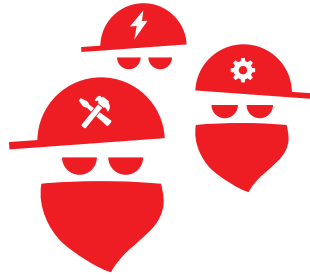
Het samenwerkingsinitiatief zette in op volgende doelstellingen:

- Kinderen **uitdagen** tot cultuurparticipatie is geen doel op zich, maar het past in een breder geheel. Door de medewerking met een academie kregen ook de leerkrachten meer inzichten, tools en lesideeën die ze ook na het project verder kunnen gebruiken.
- Met dit samenwerkingsinitiatief wordt er getracht de leerlingen op **spelenderwijze** uit hun comfortzone te halen om zichzelf zo beter te leren kennen. Ze leren samenwerken en kritisch nadenken over een verhaal en de uitwerking ervan.
- De **leerplandoelstellingen** van W.O., ICT en Muzische Vorming die passen binnen dit samenwerkingsinitiatief, worden nagestreefd.

Scan de QR-code en vind meer informatie over de activiteiten, de doelstellingen en het proces. Je vindt er ook terug met welke culturele vaardigheden en cultuurdragers er aan de slag werd gegaan in het ontwikkelen van het cultureel bewustzijn van de leerlingen. ■

Kunstkuur.be

VAK- REBELLEN

Onderwijsniveau: **Gewoon secundair onderwijs**

Voor dit samenwerkingsinitiatief werkten de leerlingen uit 4 BSO-hout, basismechanica en elektrische installaties samen met hun leerkrachten en internationaal befaamd **beeldend kunstenaar** Nick Ervinck. Samen verkenden ze de mogelijkheden van architectuur, sculptuur, design, nieuwe media en 3D-printen.

De leerlingen werkten in **verschillende fasen** aan de uitwerking. Bij aanvang bezochten ze het atelier van de kunstenaar en deden ze oefeningen om out of the box te denken. De leerlingen bestudeerden bestaande dingen en afbeeldingen die ze tot iets nieuws creëerden. In een tweede fase werkten ze hun zelfbedacht idee uit met allerlei materialen. Samen met de kunstenaar zochten de leerlingen naar **interessante constructies**, maar tegelijkertijd ook naar een ontwerp dat vanuit zichzelf kwam. Aan het einde van deze fase, lichtten de leerlingen hun object aan elkaar toe en werd er nagedacht of het uitvoerbaar was. Vervolgens werden de **gemaakte maquettes**, met hulp van de vakleerkracht en de kunstenaar, uitvergroot in hout en metaal en werden er vormoefeningen met metalen voorwerpen gedaan.

Het bleek voor de leerlingen niet evident om te werken rond 'kunst'. Daarom laste Nick een **spoedcursus kunstinitiatie** in. Voor het definitieve kunstwerk werden de metalen volumes, die al eerder werden gemaakt, samengebracht tot een spannende compositie.

Voor dit project werd er een beroep gedaan op een beeldend kunstenaar. Dit voorbeeld past perfect in een Kunstkuurtraject en kan de basis vormen voor een langdurig samenwerkingsinitiatief tussen een klasleerkracht en een beeldend leerkracht DKO uit de nabijgelegen academie.

Het samenwerkingsinitiatief zette in op volgende doelstellingen:

- Het anders inzetten van **materiaalkennis** en ervaring van de leerlingen in de studierichting door samen te werken met een internationaal befaamd kunstenaar.
- De leerlingen laten **experimenteren**, grenzen verkennen en kunst maken met nieuwe materialen tijdens hun vaklessen.
- Leerlingen 4BSO laten werken rond kunst en ze **out of the box**/creatief laten nadenken.

Scan de QR-code en vind meer informatie over de activiteiten, de doelstellingen en het proces. Je vindt er ook terug met welke culturele vaardigheden en cultuurdragers er aan de slag werd gegaan in het ontwikkelen van het cultureel bewustzijn van de leerlingen. ■

Kunstkuur.be

Deze drie voorbeelden zijn geïnspireerd op bestaande praktijkvoorbeelden. Ze geven inspiratie rond de opbouw en inhoud om er mee aan de slag te gaan tijdens verschillende lestijden. Daarnaast krijg je ideeën en suggesties voor een goede samenwerking tussen een school en een academie.

Je aanvraag is goedgekeurd. Wat nu?

Een leerkracht DKO deelt de klasvloer met een leerkracht uit een school. Je werkt als 2 gelijkwaardige partners in 1 klaslokaal. Jullie zijn **samen verantwoordelijk** om met zoveel mogelijk leerlingen de doelstellingen van een les of een lessenreeks te halen. **Alles begint met een goede planning en duidelijke afspraken.**

10 TIPS VOOR EEN VLOTTE SAMENWERKING

Tip 1 **Neem tijd om je partner te leren kennen**

Een **professionele klik** met je partner is essentieel. Een duopartner uit een academie of school kan je meestal niet kiezen. Toch moet het goed aanvoelen tussen mensen. Neem de tijd om je **visie en verwachtingen** te bespreken. Hoe ga je om met leerlingen die zich niet aan de regels houden? Op welke manier wil je reflecteren en evalueren? Doe de test [Mijn cultuurspiegel](#) en reflecteer over waar jij je accenten al legt.

Als directie zoek je mogelijkheden om deze leerkrachten de tijd te geven om te **communiceren, te reflecteren** en te werken aan een **professionele klik**. Maak ruimte voor overleg in de jaarplanning.

Tip 2 **Bespreek je lerarenstijl**

Jullie gaan samen een klas leiden. Dan moet je van elkaar weten **hoe je lesgeeft en wat je belangrijk vindt**. Bij aanvang kan je eventueel een paar lessen van je partner observeren? Uiteindelijk vraagt het van leerkrachten dat ze een stuk eigen kennis en routines willen **loslaten** in het lesgeven om samen iets nieuws op te bouwen.

Tip 3 **Analyseer je eigen lerarengedrag**

Vergelijk beiden je sterke en minder sterke punten als leraar. **Bepaal zo beide rollen in de klas**. In een goed team komen de sterktes van elke speler tot hun recht. Vermijd een vaste rolverdeling in de zin van 'elk doet waar hij goed in is' of 'jij bent de expert'. **Evolueer na verloop van tijd en wissel van rol**. Zo kan **ieder in zijn kracht en op zijn en werkpunten** worden uitgedaagd. Op die manier zet je in op professionalisering van elkaar.

Tip 4 **Successen vieren met het team**

De **betrokkenheid, de steun van directie en het hele schoolteam** kunnen het verschil maken voor een duurzaam effect. Sta even stil als team hoe Kunstkuur binnen de visie van de school en het schoolwerkplan past.

Tip 5 **Expliciteer de doelen van elke les**

Je werkt samen zodat zoveel mogelijk leerlingen de doelstellingen behalen. Bepaal daarom voor elke les **wat je wil bereiken**. Laat je inspireren door praktijkvoorbeelden.

Tip 6 **Blijf praten**

Blijf praten tijdens het hele traject. Wees niet bang om je partner opmerkingen te geven of om eerder gemaakte afspraken in vraag te stellen. Blijf vooral niet zitten met ergernissen, want die zullen de kracht uit je samenwerking halen.

Tip 7 **Vermijd praktische obstakels**

Maak vooraf **goede afspraken** over het gebruik van **materiaal en infrastructuur**. Voor dans en theater heb je een ruimte nodig waarin je vrij kan bewegen. Beeldend werken vraagt dan weer een ruimte die tegen een spatje verf kan of water ter beschikking heeft.

Denk **out of the box** als school over de eigen middelen en je lokale context. Wat kan een externe partner voorzien in de buurt? Wat met de lege klasruimtes in de academie tijdens de week? Hier kan **dynamoOPWEG** een mooie ondersteuning in zijn.

Tip 8 **Ga in dialoog met ouders**

Informeer ouders bij het begin van het schooljaar over Kunstkuur. Laat hen **participeren op een laagdrempelige wijze**, bijvoorbeeld door het ondersteunen bij de voorbereiding van een tentoonstelling, een workshop of voorstelling. **Communiceer via het rapport hoe de talenten en competenties** van hun kinderen binnen het vak evolueren. Op die manier verrijk je de blik op de groeiende identiteit van het kind of de jongere. Is er interesse in meer? Ouders zijn een belangrijke schakel om een stap naar de academie te zetten.

Tip 9 **Bereid de lessen samen voor**

Er zijn verschillende mogelijke modellen om een samenwerking aan te gaan. De leerkrachten **bereiden samen de les (reeksen) voor** en verdelen de inhoud onder elkaar. Neem de tijd om te groeien en te evolueren in het ondersteunen en samen leiding geven op de klasvloer. Zie Kunstkuur.be

Tip 10 **Regelmatige reflectie**

Bij alle vormen van samenwerking is het nodig dat de collega's reflecteren over de voorbije les (fasen), over **de vorderingen** van de leerlingen, over de mate waarin **de aanpak effectief** was en waar eventuele bijsturing of opvolging nodig is.

Een gemeenschappelijk kader is hierbij **handig** om samen te gebruiken als uitgangspunt. **Cultuur in de spiegel** kan daarbij een handige leidraad zijn.

Reflecteer ook met alle partners samen op geregelde tijdstippen om de kwaliteit te bewaken van jullie Kunstkuursamenwerking.

Er is meer literatuur te vinden over teamteaching bij

Bronnen: het [SteunpuntSONO](#), [Klasse](#) en [CEGO](#).

